

KJÆRLIGHET I FAMILIEN – EN STYRKE FOR KIRKEN

1 – Innledning

Det er av avgjørende betydning for katolikker og alle kristne å forstå det dype forholdet mellom Kirke og familie. Apostelen Paulus ser ut til å ha vært klar over denne forunderlige forbindelsen allerede få tiår etter Jesu død og oppstandelse. Derfor skriver han i brevet til Efeserne: Dette er et stort mysterium; jeg tenker på Kristus og Kirken (Ef 5,32)¹. En familie som bygger på det fundamentet Kristus er og helhjertet forplikter seg på det grunnlag, blir en kirke «i et nøtteskall» og en levende byggestein for hele Kirken.

Formålet med denne katekesen er å rette ektepars oppmerksomhet mot den sannhet at deres kjærlighet til hverandre virkelig er en realisering av Kristi bud og det ypperste kristne mål, som er å elske slik Kristus elsket oss (se Joh 15,12). «Å elske som Kristus» betyr både å svare på den evige Faders kjærlighet, samt å gi sitt liv for andres beste og deres frelse. Apostelen Paulus' ord til efeserne kan være vanskelige å forstå, særlig hvis vi leser dem gjennom «moderne» briller. Hvis vi derimot lese dem som en åpenbaring av et mysterium, som helt klart var Paulus' hensikt, kan våre sinn åpnes for den dypere meningen i vårt eget ekteskap og vårt familieliv.

¹Bibelttekster er hentet fra Bibel 2011 © Bibelselskapet.

2 - Lese og forstå Den hellige skrift

Lesning fra apostelen Paulus' brev til efeserne (5,21-6,5).

⁵²¹ Vær hverandre underordnet i ærefrykt for Kristus! ²² Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres som under Herren selv. ²³ For mannen er kvinnens hode, slik Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp. ²⁴ Som kirken underordner seg Kristus, skal kvinnene underordne seg sine menn i alt.

²⁵ Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den, ²⁶ for å gjøre den hellig og renske den med badet i vann, i kraft av et ord. ²⁷ Slik ville han selv føre kirken fram for seg i herlighet, uten den minste flekk eller rynke. Hellig og uten feil skulle den være. ²⁸ På samme måte skal altså mennene elske sine koner som sin egen kropp. Den som elsker sin kone, elsker seg selv. ²⁹ Ingen har noen gang hatet sin egen kropp. Nei, man gir kroppen næring og pleier den på samme måte som Kristus gjør med kirken. ³⁰ For vi er lemmer på hans kropp. ³¹ Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp. ³² Dette er et stort mysterium; jeg tenker på Kristus og kirken. ³³ Men det gjelder også hver enkelt av dere: Hver mann skal elske sin kone som seg selv, og hun skal ha respekt for sin mann.

⁶¹ Dere barn, vær lydige mot foreldrene deres i Herren, for det er rett og riktig. ² Du skal hedre din far og din mor, dette er det første budet med et løfte: ³ så det kan gå deg godt og du kan leve lenge i landet. ⁴ Dere foreldre, vekk ikke sinne og trass hos barna deres, men gi dem omsorg, så de får en oppdragelse og rettleiding som er etter Herrens vilje.

2.1–Forklaring

Brevet til Efeserne kan deles i to hoveddeler. De tre første kapitlene forklarer i hovedsak ideen om enhet i Kristus, som alle ting sammenfattes i (se 1,10). De tre siste kapitlene forklarer den praktiske betydningen av denne læren: enhet i Kirken, det kristne livs integritet og familiens enhet. Alle disse temaene er viktige, og særlig forholdet mellom dem, når vi skal prøve å forstå Paulus' lære.

Vers 5,21 - «Vær hverandre underordnet i ærefrykt for Kristus!» Til å begynne med er det ingen forskjell på menn og kvinner. Dette grunnleggende utsagnet er en videreføring av det første mysterium, at alt skal sammenfattes i Kristus. Denne erkjennelsen gir oss en nøkkel til å forstå det kristne liv i sin helhet, men særlig ekteskapsbåndet. Først og fremst er vi underordnet Kristus.

Vers 5,22 - «Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres som under Herren selv.» Alle kristnes fundamentale relasjon er til vår Herre, Jesus Kristus. Når vi finner kjærligheten og planlegger ekteskap, kan vi ikke sette Kristus til side. Det er faktisk slik at Kristus gir en helt annen vitalitet i forpliktelsen til det andre mennesket.

Vers 5,25 - «Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den». Vårt forhold til Kristus er ikke i utgangspunktet et forhold fra oss til ham. Det er andre veien. Det som ligger under vårt forhold til ham er hans offer for oss. Vi er ikke bare underordnet ham, men som kristne skal vi også ta opp vårt eget kors og gi oss selv for hverandre.

Vers 5,32 - «Dette er et stort mysterium; jeg tenker på Kristus og kirken.» Når Paulus referer til ekteskapsbåndet, hvor mann og kvinne blir «én kropp», nøler han ikke med å bruke dette for å beskrive forholdet mellom Kristus og Kirken. Dette antyder at det er et sterkt samsvar mellom disse to typene relasjoner: Kirkens mysterium blir levende i det ekteskapelige samliv.

Paulus' lære om den ekteskapelige kjærlighet er ikke bundet av kulturelle eller historiske omstendigheter. Han skriver nemlig om et mysterium som transcenderer alle tider og kulturer. Dette mysterium er Kristus selv og hans evige kjærlighet, og gjelder både Kirken og ekteskapet mellom mann og kvinne.

2.2–Oppsummering og praksis

Alle ektepar er kalt til det mysterium det er å bli «én kropp» og til enhet i Kristus. Både mann og kvinne er underordnet Kristus, og er kalt til å uttrykke dette gjennom sitt ekteskapelige samliv. Det grunnleggende budskapet er: Dere menn, elsk konene deres! Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres! Selv om Paulus bruker forskjellige ord, så er meningen den samme: Elsk hverandre, som Kristus elsker dere.

Den praktiske betydning av dette er at målet er å bli Kristus-lik i ekteskapet. Paulus beskriver de grunnleggende dydene som er knyttet til dette i Brevet til korinterne: tålmodighet, godhet, tillit, mildhet, glede, oppriktighet, tilgivelse, håp og utholdenhet.

Ekteskapet visker ikke ut feil, svakheter eller synder, men er en fantastisk måte å kunne vokse i Kristus på. Det er nettopp her Kirken henter styrke fra ekteskapet - at ektefellene vokser i Kristus.

3 - Teologisk og åndelig refleksjon

Kirken har fra begynnelsen av vært klar over den spesielle nåde som gis til ektepar når de tar på seg Kristi sendelse overfor hverandre og sammen vokser i Kristus, ikke bare «i kjødet», men i Den Hellige Ånds enhet. Ektefellers gjensidige kjærlighet, som har Guds egen kjærlighet som sin dypeste kilde, den kjærlighet som ble åpenbart for oss på korset, er faktisk en spesiell nåde de får del i, for den særlige gave og oppgave som de har i Guds Folk.

«Den særlige nåde som ekteskapets sakrament formidler, er ment å fullkommengjøre kjærligheten mellom ektefellene, å styrke deres uopløselige forbund.» (Den katolske kirkes katekisme, 1641). Hvis denne nådegave mottas og leves ut, vil den ifølge Kirkens lære til og med gi ektepar en forsmak på Lammets himmelske bryllupsfest (se KKK 1642).

Det spesielle forholdet mellom ekteskap og Kirken blir dessuten forklart på følgende måte av Kirkens læreembete: «Den dypeste årsak til dette finner vi i Guds trofasthet mot sin pakt, Kristi trofasthet mot Kirken. I kraft av ekteskapets sakrament settes ektefellene i stand til å synliggjøre denne trofastheten og til å vitne om den.» (KKK 1647). Trofastheten i et livslangt ekteskap er et bilde på Guds egen trofasthet til oss.

4 - Lese og meditere

Ved ekteskapets sakramentalitet er ektefeller bundet til hverandre på en dyptgående, uløselig måte. Deres tilhørighet til hverandre er ved det sakramentale tegn en ekte representasjon av Kristi relasjon til Kirken. Ektefeller er derfor en konstant påminnelse for Kirken om det som skjedde på korset; for hverandre og for sine barn vitner de om frelsen som sakramentet gir dem del i. Ekteskapet er som alle sakramentene et minne, en aktualisering og en profeti om denne frelsen: «Som et minne gir sakramentet dem den nådegave og oppgave å minnes Guds underverk og å gi vitnesbyrd om dem til sine barn. Som aktualisering gir det dem den nådegave og oppgave å praktisere i nåtid og overfor hverandre og sine barn, de krav som en tilgivende og forløsende kjærlighet stiller. Som profeti gir sakramentet dem den nådegave og oppgave å leve i og vitne om håpet om et fremtidig møte med Kristus (Familiaris Consortio, 13).

De tre aspektene ved sakramentet; minne, aktualisering og profeti, avdekker ekteskapets og familielivets rolle som Kirkens styrke.

Hvordan er vårt eget ekteskap et minne om Guds underverk?

Hvordan praktiserer vi tilgivelse?

Hvordan er vårt ekteskap en invitasjon for andre til å møte Kristus?

